

ТОЧКА ЗОРУ

Потворна сутність цієї влади

Павло Гай-Нижник

Нинішня українська влада, що є продуктом нашої політичної історії останніх 20 років, виродилася у потворну суміш, яка має три складових: новітній феодалізм в господарсько-світоглядному вимірі, неоденікіншину в антиукраїнськості ідеології й, врешті, початкову стадію неосталінізму, що виявляється в прагненні зацементувати авторитаризм у політико-адміністративному способі вертикального керівництва країною.

Перша з них – новітній феодалізм українського зразка, вибудований владою за принципом майорату. Є верховний феодал та його васали, які живуть в іншому, своєму власному світі, аніж прості українські громадяни, які в очах цієї ж спорідненої круговою порукою та взаємопотребою одних в одних групи феодалів є лише робочим матеріалом, який, своєю чергою, є джерелом отримання податків, прибутків та інших благ. Ці новітні феодалі (олігархи і лятифундисти), що захопили у свою власність ліси й поля, озера і надра, врешті – владу, відгородилися від так званого плебсу своїми замками з височенними парканами, власними міні-арміями та фалангами державних силовиків-сатрапів, своєю інквізицією, вигодованим прошарком корумпованого, підлабузникуючого чиновництва й власними принципами внутрішньостанової поведінки та регуляції взаємин.

Дійшло до того, що людина поволі перетворюється у безправного кріпака, який змушений працювати на пана фактично за безцінь й існувати у злиднях. Невеличка ж купка людей тоне у неприхованих розкошах й зухвало і привселюдно кепкує та насміхається з зубожілого люду. Нинішня влада – це суцільні „свої люди” – держава в державі, яка живе за іншими правилами й законами, ніж народ, за певним набором понять та принципом особистої відданості вождеві чи вождикові. Відтак будь-який поступ у цій феодалізованій владній драбині залежить винятково від рівня особистої відданості й належності до почту того чи іншого феодала (олігархічного клану), тієї чи іншої ліги (партії). Саме тому в Україні низка вищих посадовців і тасуються на владних посадах, мов карти в колоді. Їх завдання – розподіляти та володарювати.

Другою ознакою існуючого в країні режиму є свого роду нова денікінщина, яка ідеологічно виявляється у неприхованому українофобстві влади у гуманітарній сфері й відвертій, часто неприхованій, зневазі до української культури, освіти, історії, мови тощо. Відтак в Українській державі склалося парадоксальне становище, де під нескінченні теревені про демократизм та міжнародну терпимість, потерпає від гоніннь усе українське. Український територіальний простір розглядається лише з точки зору його експлуатації, проте українська ідентичність в нього зовсім не вписується. Натомість вписується держава Україна, яка де-факто перетворюється на фікцію, де нівелюються громадські свободи, і яка, попри все, генетично протистоїть їм. Відтак вони потребують саме такої псевдодержави, доводячи морально-етичні норми в ній до абсурду, проте їм не потрібне це суспільство, громадянське суспільство – люди, що вмюють мислити і відчувати свою належність до спадщини предків, до крові нації, до гордості за своє минуле, з вірою у здобуття та збереження належних собі „прав і вольностей”.

Третьою ознакою нинішньої влади є намагання встановити в країні сталінський тип керування, адаптований під сучасні українські реалії. За такого моделю, як засвідчила історія, людина є лише порохом, а система влади утримується через постійне закручування гайок, переслідування (і знищення) політичних опонентів, тотальну контролю, репресії, відсутність свободи слова та народного волевиявлення тощо. На виборах, наприклад, перемагає не той, хто здобув найбільше голосів виборців, а той, хто ці голоси підраховує; щоб позбутися політичних опонентів, можна або змусити їх емігрувати, або ж кину-

ти за ґрати (чи просто убити).

В сучасних умовах, в арсеналі неосталінської системи є також й інші методи, як от: позбавлення засобів існування (знищення підприємства чи звільнення з праці), залякування, моральний та фізичний тиск тощо. Задля цього вже існує одержавлена каральна машина у вигляді податкової, митної, пожежної, санітарної служб тощо, Служби безпеки, прокуратури, фактично прирученої судової системи, міліції, не кажучи вже про приватні загоны міцних охоронців...

Крім того, нинішня влада страждає ще й на істеріку та манії, коли довкола їй вбачається суцільний заколот, змова „продажних” журналістів, населення, яке скуповує зброю з метою нападу на адміністративні будівлі тощо. За таких умов спровокувати і спрямувати проти когось упереджувальний удар досить легко. Влада ж сприймає за своїх супротивників (якщо не сказати – за ворогів) не стільки політичну опозицію, не дисидентів (відступників) в середині неї самої, не організаторів несистемної опозиції, а все суспільство. Виникає загроза масових репресій без будь-якої логіки. Партія Регіонів прагне узурпувати владу, фінанси та господарство країни, а відтак – державу.

Нині Україна – це два світи: світ „верхів” та світ „низів”, між якими пролягла прірва. Влада не хоче міняти радянський модель управління, оскільки вона зручна та проста у функціонуванні й в концентрації контрольно-розпорядчих повноважень. Владна верхівка не бачить народу за високими парканами своїх елітних селищ, своїх лімузинів і гвинтокрилів, своїх позолочених унітазів.

Нові ж правила суспільного буття здатні виробити лише нові, свіжі еліти. В Україні час від часу відбувається горизонтальне переміщення еліт, натомість відсутнє вертикальне оновлення. Як відомо, якщо нема можливості змінити владу легально, то рано чи пізно з'явиться шанс опанувати її іншим шляхом – революційним. В країні вимушено з'являється потужні легальні чи напівлегальні (нелегальні) організації партійного типу, які будуть розривати по швах авторитаризм. Частина підприємців також примкне до цих груп, бо це єдиний шлях для виживання в монополізованій та корумпованій українській дійсності.

Країну кинуто в обійми темних часів, суцільної брехні та блюзнірства, де усе продається і ніщо не має вартості, надто – людська гідність, закон, справедливість, особистість, свободи та право. Влада сама продукує те, чого вона боїться – спротив.

В країні запановує тоталітарний режим. Ув'язнено не лише провідників опозиції – в Україні є політв'язні серед широких верств суспільства (часто маловідомі чи й взагалі невідомі громадянськості), є в'язні совісті і є в'язні елементарної сваволі, беззаконня і вседозволеності системи. В державі панує всеохоплююча корупція, продажне депутатство й чиновництво, трясовина бюрократії, вибіркове правосуддя й застосовується практика помсти щодо інакомислячих. Суспільство остаточно може розколотися під час осінніх виборів до Верховної Ради. Президент це розуміє, усвідомлює це і його оточення. Новий голова Служби безпеки та міністер оборони – це готування до кризи, і це також означає, що переговорного процесу у плянах влади нема. Виразні тенденції останніх місяців вказують, що В. Янукович і Партія Регіонів готові переступити через український народ. Якщо ж влада зфальсифікує парламентські вибори або скасує їх, то народне обурення й соціальна, політична, управлінська, економічна й гуманітарна кризи зійдуться в одній точці, що може спричинити вибух, і цю владу буде зметено і розчавлено.

Павло Гай-Нижник – доктор історичних наук, науковий працівник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. Івана Федорова Кураса Національної Академії Наук України, академік Національної Академії Наук України.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Вже є плян інтеграції України в ЕС

КИЇВ. — На парламентському засіданні було затверджено розпорядження Кабінету міністрів „Про затвердження пляну першочергових дій для інтеграції України в ЕС на 2012 рік”, повідомив 9 квітня Урядовий портал. Дане розпорядження було підготовлено Міністерством закордонних справ України за дорученням Президента України за вислідами останньої зустрічі „Україна-ЕС”. Також розпорядженням було погоджено з 22 центральними органами виконавчої влади. Метою пляну дій є виконання міністерствами та відомствами завдань у сфері євроінтеграції згідно з рішенням 15-ої зустрічі „Україна-ЕС”. Передбачається розроблення законопроектів для соціально-економічних змін, здійснення Програми економічних реформ Президента України на 2010-2014 роки, а також підготування майбутньої Угоди про асоціацію між Україною та ЕС. Нагадаємо, що в квітні посол Євросоюзу заявив, що від України в Брюсселі чекають реформ і демократичних виборів. („Кореспондент”)

■ Помер депутат Ігор Головченко

КИЇВ. — 7 квітня помер депутат Верховної Ради, член фракції Народної партії Ігор Головченко. Про це повідомили „Українські новини” з посиланням на заступника голови фракції в парламенті Олега Зарубінського. „Обставини мені невідомі”, – сказав він. За інформацією О. Зарубінського, причиною смерті І. Головченка стали проблеми з серцем. Він також повідомив, що похорон відбудеться 10 квітня. І. Головченко був членом комітету Ради з питань екологічної політики, природокористування й ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Він народився 25 травня 1960 року. (Bi-Bi-Ci)

■ Регіональні контакти з Росією можливі

МОСКВА. — Неучасть України в Митному союзі не заважає розвивати регіональні контакти з Росією. Про це 7 квітня на прес-конференції в Москві сказав Посол України в Росії Володимир Єльченко за підсумками поїздки по регіонах Сибіру. „Ми повинні розуміти, що якщо б нечленство України в Митному союзі заважало, то, напевно, нас би не проїмали по чотири-п'ять годин російські губернатори, які прекрасно знають, що чому заважає”, – сказав В. Єльченко. Посол підкреслив, що це означає, що неучасть України в Митному союзі не заважає розвитку міжрегіональних зв'язків. У свою чергу, голова Житомирської обласної державної адміністрації Сергій Рижук зазначив, що питання участі України в МС належить до компетенції вищого керівництва держав і під час поїздки не обговорювалося. „Це не наша компетенція, і Слава Богу. Ми робимо свої справи на регіональному рівні і даємо імпульс підприємництву”, – сказав С. Рижук. За його словами, треба не чекати, коли все вирішати на вищому рівні, а працювати над конкретними проектами між регіонами. 3 квітня Україна і Митний Союз створили робочу групу для усунення технічних бар'єрів у взаємній торгівлі. („Кореспондент”)

■ Ю. Андрухович – про „інтимні” міста

УЖГОРОД. — 9 квітня письменник Юрій Андрухович зустрівся з своїми закарпатськими читачами у приміщенні лялькового театру „Бавка”. Читачів зібралося чимало – жодного вільного місця годі було й шукати. Представив публіці книгу закарпатець Андрій Любка. Це видання – своєрідна подорож містами світу очима Ю. Андруховича. У книзі розповідається про 111 міст. Тут є місто на кожну літеру азбуки. Серед переліку два закарпатські – Ужгород і Хуст. Саме Ужгород став першим містом, яке в дитинстві відвідав автор. У частині про обласний центр Закарпаття він пише: „Ужгород лежав за горами, тобто у казковій країні, бо кожна історія з місцем дії у казковій країні починалася словами „за горами, за лісами”. Іноді – „за морями”, але з цим також усе гаразд, якщо пригадати, що Карпати свого часу були дном моря”. Усі присутні з неприхованим задоволенням слухали розповіді автора. („День”)